

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)
Ministry of Higher Education Science Research and Innovation

หลักเกณฑ์และวิธีการ
พิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรง
ตำแหน่งทางวิชาการ
พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร
สป.อว.

23 สิงหาคม 2562

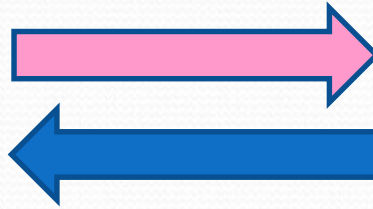
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2559 และ (ฉบับที่ 4) (ฉบับที่ 5) (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562
- ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2560 และเอกสารแนบท้ายประกาศฯ และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2561
- ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง การกำหนดชื่อสาขาวิชาสำหรับการเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ และการเทียบเคียงสาขาวิชาที่เคยกำหนดไปแล้ว พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562
- ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 และ พ.ศ. 2562
- ข้อบังคับสภาสถาบันอุดมศึกษา

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ก.พ.อ.
(1 พ.ย. 2561)

กำหนดมาตรฐาน
หลักเกณฑ์และวิธีการ

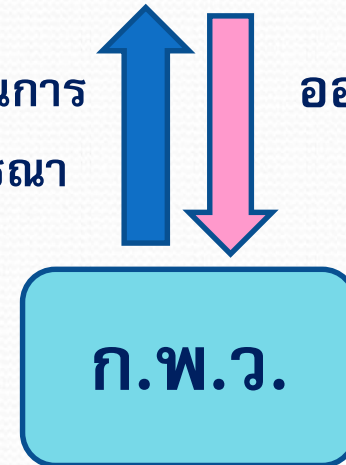

เสนอกลับกรอง
+ โปรดเกล้าฯ

สภาสถาบัน
อุดมศึกษา

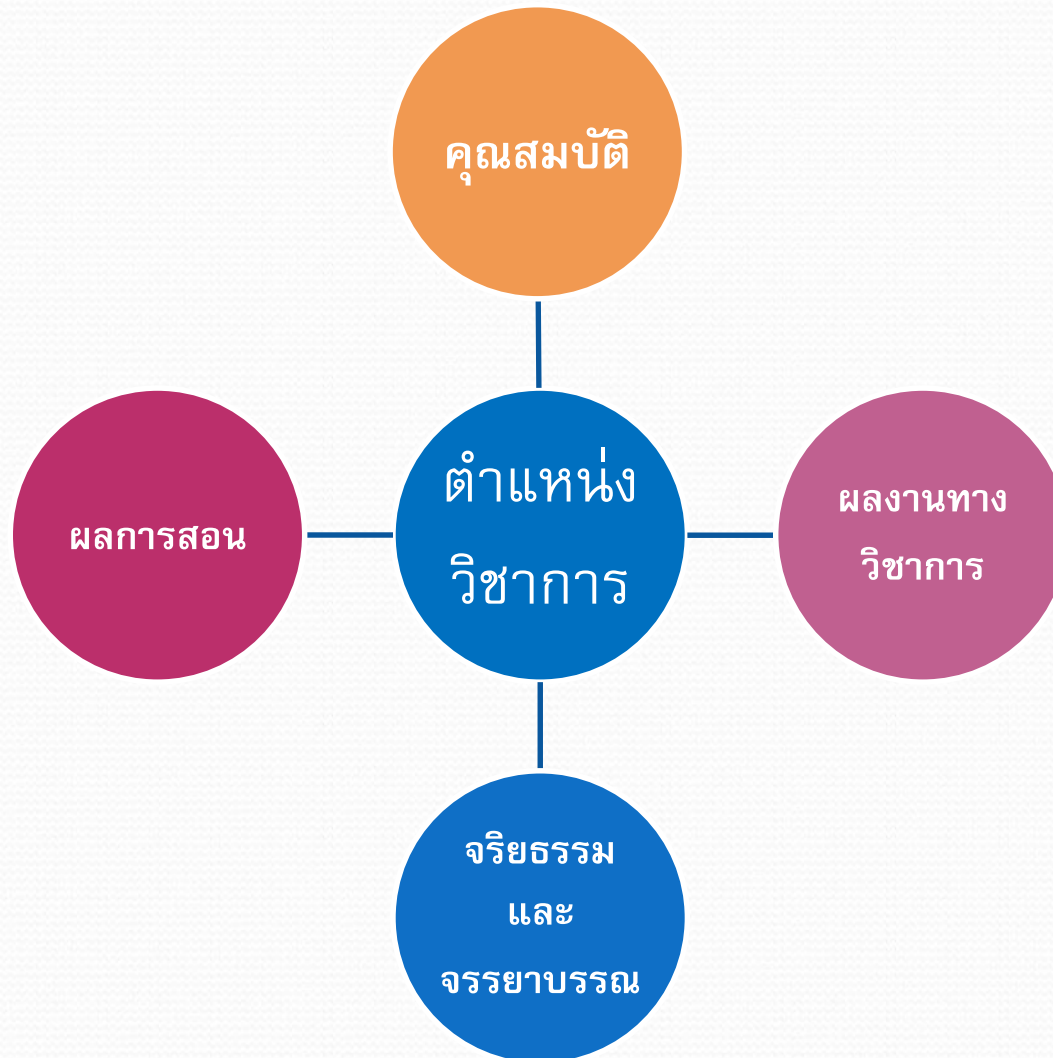
ดำเนินการ
พิจารณา

ออกข้อบังคับ

ก.พ.ว.

องค์ประกอบในการกำหนดตำแหน่งวิชาการ

1. คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

วุฒิปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 6 ปี

วุฒิปริญญาโท ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 4 ปี

วุฒิปริญญาเอก ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ปี + พันทดลอง

รองศาสตราจารย์

ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ 2 ปี

ศาสตราจารย์

ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ 2 ปี

2. การประเมินผลการสอน

* ต้องมีชั่วโมงสอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบัน ซึ่งเทียบค่าได้ไม่น้อยกว่าสามหน่วยกิตระบบทวิภาค*

เสนอ เอกสารหลักฐาน ประกอบการประเมิน

คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา ทำหน้าที่ประเมินผลการสอน ตามข้อบังคับของสภาสถาบันฯ

กรณีที่สภาสถาบันฯ เห็นว่า มีระบบการประเมินผลการสอนของคณาจารย์ประจำปีที่ครอบคลุมประเด็นที่กำหนด อาจใช้ระบบประเมินดังกล่าวแทนได้

ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการสอนได้

3. การประเมินผลงานทางวิชาการ

- ❖ ประเภทของผลงานทางวิชาการ
- ❖ การเผยแพร่
- ❖ การมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ
- ❖ ความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เสนอขอ

ประเภทของผลงาน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1

งานวิจัย

กลุ่มที่ 2

ผลงานทางวิชาการ
ในลักษณะอื่น

2.1 ผลงานวิชาการเพื่ออุตสาหกรรม

2.2 ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้

2.3 ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนานโยบายสาธารณะ

2.4 กรณีศึกษา (Case Study)

2.5 งานแปล

2.6 พจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรม และงานวิชาการ
ในลักษณะเดียวกัน

กลุ่มที่ 2

ผลงานทางวิชาการ
ในลักษณะอื่น(ต่อ)

2.7 ผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.8 ผลงานสร้างสรรค์ด้านสุนทรียะ ศิลปะ

2.9 สิทธิบัตร

2.10 ซอฟต์แวร์

กลุ่มที่ 3

ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

กลุ่มที่ 4

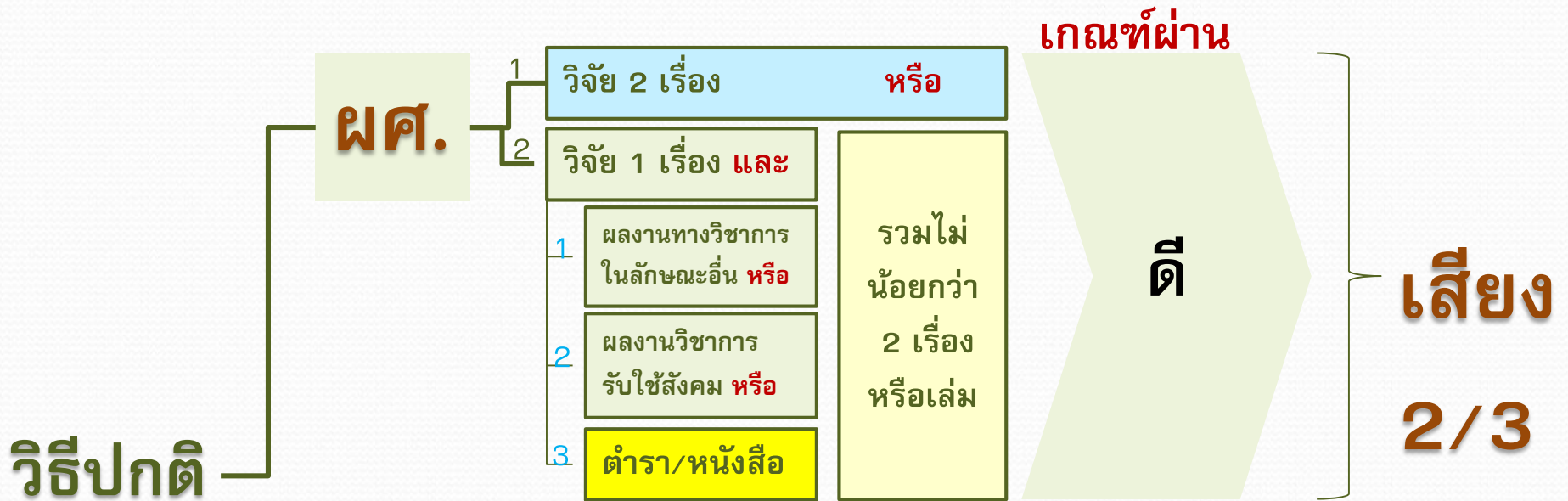
4.1 ตำรา

4.2 หนังสือ

4.3 บทความทางวิชาการ

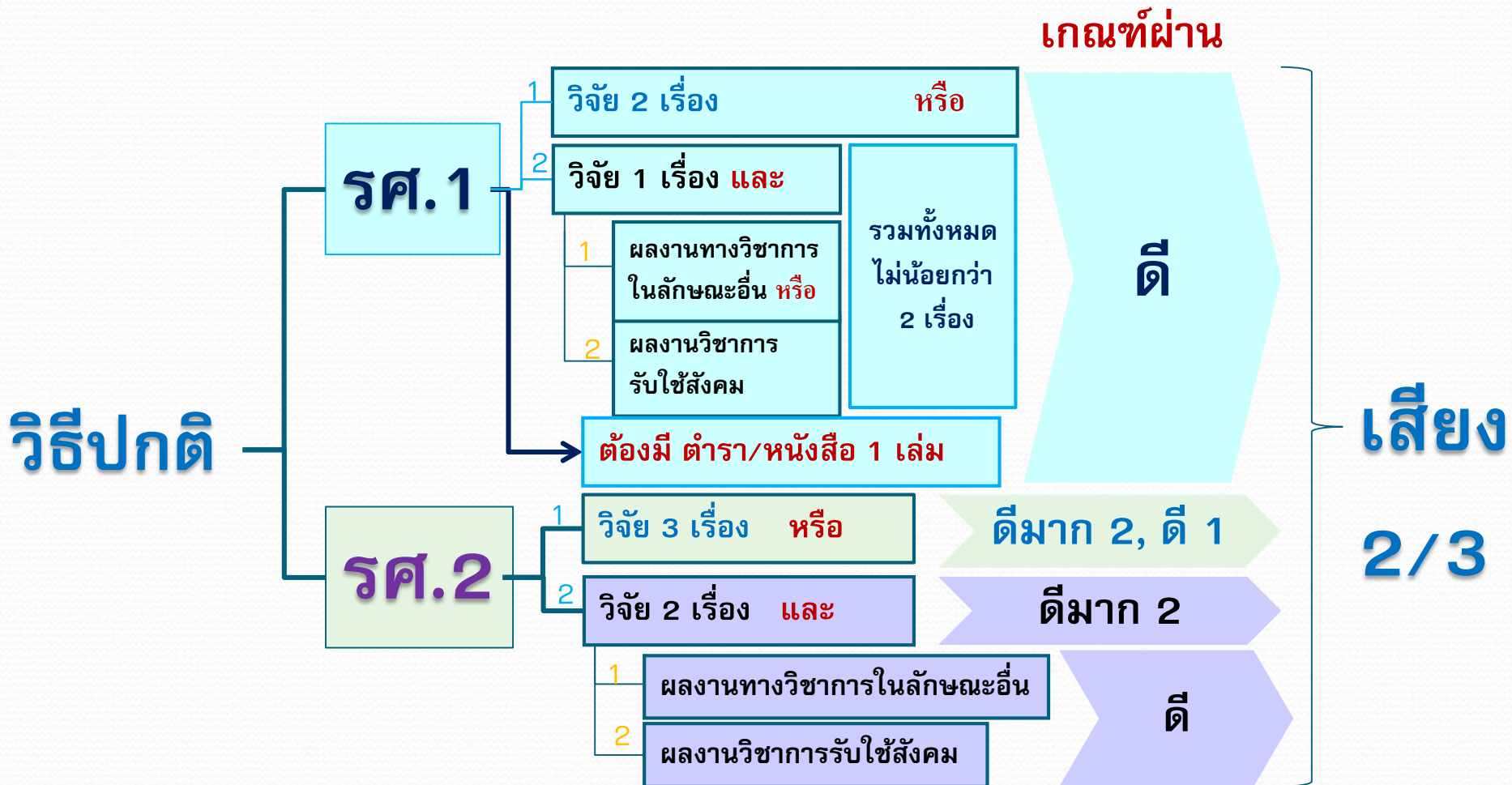

เกณฑ์ของ ผศ.

สาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อาจใช้ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น หรือ ผลงานวิชาการรับใช้สังคม หรือบทความทางวิชาการ คุณภาพดีมาก แทนงานวิจัย ในข้อ 2 ได้

เกณฑ์ของ รศ.

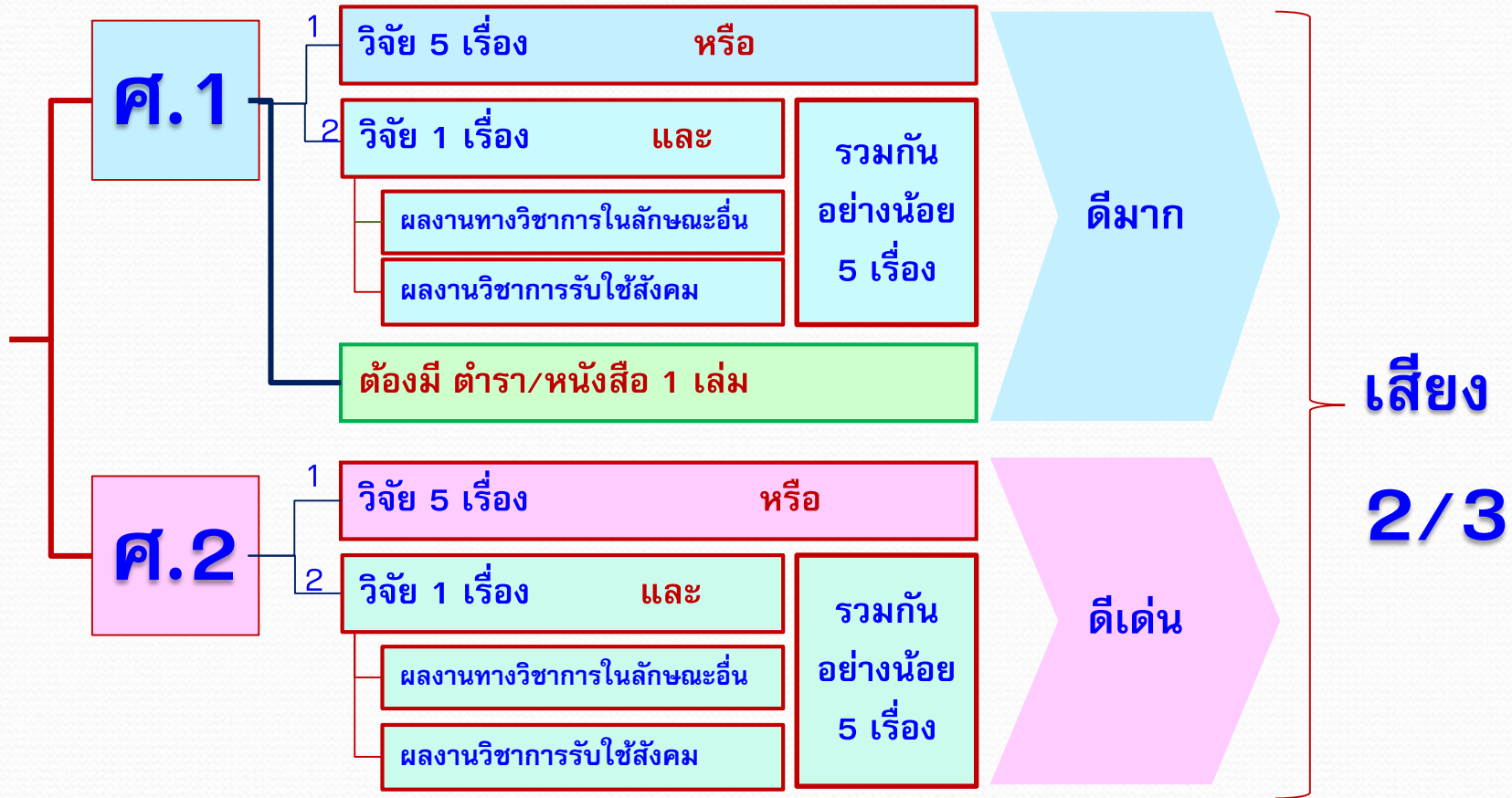

สาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ **โดยวิธีที่ 2** อาจใช้ตำราหรือหนังสือ คุณภาพดี มาก อย่างน้อย 2 เล่ม และคุณภาพดี อย่างน้อย 1 เล่ม แทนผลงาน ในข้อ 1-2 ได้

เกณฑ์ของ ศ.

เกณฑ์ผ่าน

วิธีปกติ

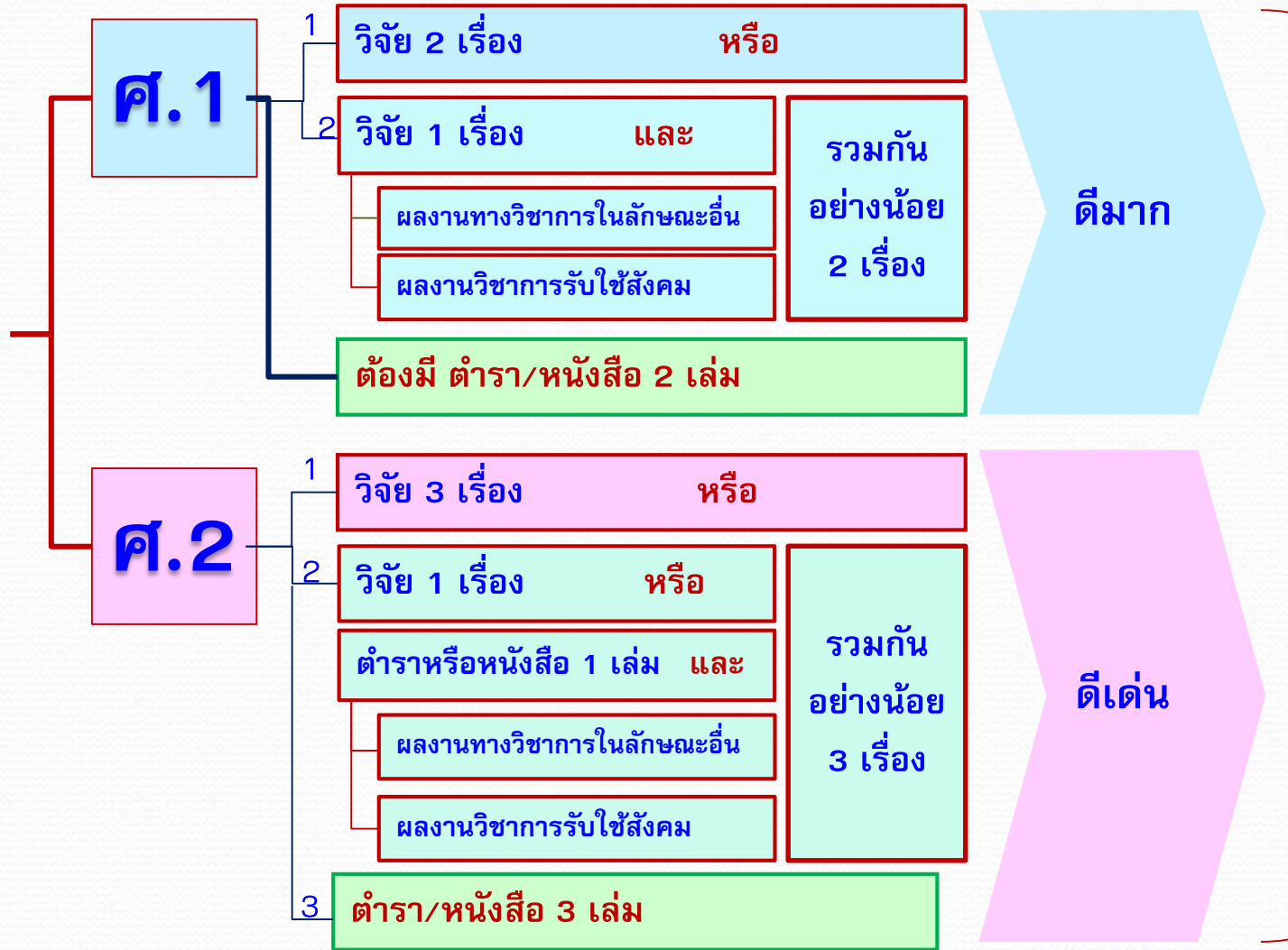

เกณฑ์ของ ศ.

(สาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์)

เกณฑ์ผ่าน

วิธีปกติ

เสียง
2/3

การแต่งตั้งโดยวิธีพิเศษ

กรณีเสนอแต่งตั้งผู้ที่มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ต่างไปจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น เช่น

- * ข้ามตำแหน่ง (เช่น อาจารย์ → ศาสตราจารย์)
- * ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งยังไม่ครบระยะเวลาที่กำหนด (เช่น ดำรงตำแหน่ง ผศ.ไม่ครบ 2 ปี → รศ.)

การแต่งตั้งโดยวิธีพิเศษ

การดำเนินการ

- เสนอผลงานเช่นเดียวกับวิธีปกติ
- ** ตำแหน่ง รศ. และ ศ. ให้เสนอผลงานได้ตามวิธีปกติ **วิธีที่ 1** เท่านั้น **
- แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน
- การตัดสินของที่ประชุม
  - ❖ ผศ. และ รศ. ต้องได้คะแนนเสียงข้างมาก
  - ❖ ศ. ต้องได้คะแนนเสียง 4 ใน 5 เสียง

<u>ระดับคุณภาพ</u>	ผศ., รศ.	ดีมาก
	ศ.	ดีเด่น

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการแต่งตั้ง

ประธานกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่ง
ทางวิชาการ

กรรมการ
(3-5 คน)

- ✓ จากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.พ.อ.กำหนดสำหรับสาขาวิชาที่เสนอขอหรือเกี่ยวข้องกับผลงาน
- ✓ เป็นบุคคลที่มีใบบุคลากรของสถาบันที่ผู้ขอสังกัดและไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชา
- ✓ มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ขอ

** กรณีมีเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถแต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อที่ ก.พ.อ. กำหนดได้
ให้ขอความเห็นชอบจาก ก.พ.อ. เป็นราย ๆ ไป

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ตำรา

+

หนังสือ

- เผยแพร่ด้วยวิธีการพิมพ์
- เผยแพร่โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เผยแพร่ในรูปแบบของซีดีรอม
- เผยแพร่เป็น e-book โดยสำนักพิมพ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับ

- ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ผ่านการประเมินโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (peer reviewer) ที่มาจากหลากหลายสถาบัน

งานวิจัย

วารสารทางวิชาการ

วารสาร

อยู่ในฐานข้อมูลวารสาร
ระดับนานาชาติ

Scopus

Web of
Knowledge (ISI)

Pubmed

ฯลฯ

อยู่ในฐานข้อมูลวารสาร
ระดับชาติ

TCI กลุ่ม 1

TCI กลุ่ม 2

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (ต่อ)

งานวิจัย

- หนังสือรวมบทความวิจัย
- หนังสือประมวลผลการประชุมทางวิชาการ
(proceedings)

proceedings : หนังสือประมวลบทความในการประชุมทางวิชาการที่เป็นฉบับเต็ม ของการประชุมทางวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ โดยต้องมีการระบุคณะผู้ทรงคุณวุฒิหรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่คัดสรรกลั่นกรองก่อนการเผยแพร่ อยู่ในรูปแบบหนังสือ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และอาจเผยแพร่ก่อนหรือหลังการประชุมก็ได้

คณะผู้ทรงคุณวุฒิหรือคณะกรรมการ จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในวงวิชาการในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (ต่อ)

งานวิจัย

- รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยต้องแสดงหลักฐานว่าได้ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และแสดงหลักฐานว่าได้เผยแพร่ไปยังวงวิชาการและวิชาชีพในสาขาวิชานั้น/ที่เกี่ยวข้อง อย่างกว้างขวาง แต่ต้องไม่ใช่คณะกรรมการตรวจรับทุนหรือตรวจรับงานจ้าง

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (ต่อ)

งานวิจัย

- หนังสือ (monograph) โดยต้องแสดงหลักฐานว่า
ได้เผยแพร่ไปยังวงวิชาการและวิชาชีพในสาขาวิชานั้น/
ที่เกี่ยวข้อง อย่างกว้างขวาง

การมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ

กรณีผลงานวิจัย

เข้าข่ายกรณีใดกรณีหนึ่งดังนี้

- ผู้ขอมีส่วนร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
- ผู้ขอเป็นผู้ดำเนินการหลักและมีผลงานวิจัยเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกัน ซึ่งแสดงปริมาณรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
- กรณีงานวิจัยที่เป็นชุดโครงการ Research Program ผู้ขอต้องเป็นผู้ดำเนินการหลักในบางโครงการ (ของชุดโครงการนั้น) อย่างน้อย 1 เรื่อง และมีปริมาณรวมกันแล้ว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
- กรณีงานวิจัยที่ดำเนินการเป็นชุดต่อเนื่องกัน (ซีรี่ส์) ผู้ขอต้องเป็นผู้ดำเนินการหลักทุกเรื่อง และมีปริมาณรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

การมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ (ต่อ)

กรณีผลงานทางวิชาการประเภทอื่น ๆ ที่มีใช้งานวิจัย

- ผู้ขอต้องมีส่วนร่วมในผลงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 และต้องเป็นผู้ดำเนินการหลักในเรื่องนั้น ๆ
- กรณีผู้ขอมีผลงานหลายเรื่อง ไม่สามารถนำส่วนร่วมในผลงานหลาย ๆ เรื่องนั้น มานับรวมกันได้

* การลงนามรับรองการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ จะต้องให้ผู้ร่วมงานทุกคนลงนามรับรองว่า แต่ละคนมีส่วนร่วมในผลงานเรื่องนั้นร้อยละเท่าใด รวมทั้งระบุบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในผลงานนั้นด้วย

* เมื่อได้มีการลงนามรับรองการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการไปแล้ว จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้

การมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ (ต่อ)

ผู้ดำเนินการหลักในงานวิจัย (principal researcher/investigator) หมายถึง บุคคลซึ่งมีบทบาทและความรับผิดชอบสำคัญ ในการออกแบบการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผล การวิจัยและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวด้วยก็ได้

**กรณีงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เผยแพร่อันเป็นผลมาจาก วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาที่ผู้ขอตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ที่ปรึกษานั้น ผู้นั้นต้องเป็นผู้ริเริ่ม กำกับดูแล และมีบทบาทสำคัญในการ วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยผู้ขอตำแหน่งทางวิชาการอาจใช้ ผลงานทางวิชาการดังกล่าวได้ในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 50

การมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ (ต่อ)

ผู้ดำเนินการหลักในตำรา หนังสือ หรือผลงานอื่น (main author) หมายถึง บุคคลซึ่งมีบทบาทและความรับผิดชอบสำคัญในการออกแบบงานวิชาการนั้น กำหนดโครงสร้างเนื้อหาสาระสำคัญของงาน และทำหน้าที่บรรณาธิการเนื้อหาสาระและรูปแบบในการนำเสนอ รวมทั้งประสานงานการเผยแพร่งานวิชาการดังกล่าว

ผู้ประสานงานการเผยแพร่ (corresponding author) หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการติดต่อประสานงานและให้คำชี้แจงทางวิชาการ แก่กองบรรณาธิการของวารสารที่เผยแพร่ผลงานนั้น

การกำหนดสาขาวิชาที่แต่งตั้ง

- การกำหนดสาขาวิชาที่แต่งตั้ง ต้องสอดคล้องกับผลงานทางวิชาการที่เสนอขอ
กำหนดตำแหน่ง

โดยพิจารณาจาก ...

- ภาระงานสอน
- ผลงานทางวิชาการที่ใช้ประกอบการเสนอขอกำหนดตำแหน่ง
- เป็นสาขาวิชาที่เป็นระบบสากล แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญของผู้ขอ และได้รับการยอมรับในวงวิชาการและวิชาชีพในสาขาวิชานั้นๆ

มิใช่พิจารณาจาก ...

- วุฒิกการศึกษา หรือวิชาเอก/ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
- ภาควิชา คณะ หลักสูตร หรือหน่วยงานที่สังกัด

**** ทั้งนี้ ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง การกำหนดชื่อสาขาวิชาสำหรับการเสนอขอ
ตำแหน่งทางวิชาการ และการเทียบเคียงสาขาวิชาที่เคยกำหนดไปแล้ว พ.ศ. 2562
ได้มีผลบังคับใช้เรียบร้อยแล้ว (ตั้งแต่วันที่ 13 มิถุนายน 2562)**

4. จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

1. ต้องมีความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนและไม่ลอกเลียนผลงานของผู้อื่น รวมทั้งไม่นำผลงานของตนเองในเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการมากกว่าหนึ่งฉบับ ในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่ รวมถึงไม่คัดลอกข้อความใด ๆ จากผลงานเดิมของตน โดยไม่อ้างอิงผลงานเดิมตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ ในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่
2. ต้องให้เกียรติและอ้างอิงถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในผลงานทางวิชาการของตนเองและแสดงหลักฐานของการค้นคว้า

จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ (ต่อ)

3. ต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่นและสิทธิมนุษยชน
4. ผลงานทางวิชาการต้องได้มาจากการศึกษาโดยใช้หลักวิชาการเป็นเกณฑ์ ไม่มีอคติมาเกี่ยวข้อง และเสนอผลงานตามความเป็นจริง ไม่จงใจเบี่ยงเบนผลการวิจัยโดยหวังผลประโยชน์ส่วนตัว หรือต้องการสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น และไม่ขยายข้อค้นพบโดยปราศจากการตรวจสอบยืนยันในทางวิชาการ
5. ต้องนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย
6. หากผลงานทางวิชาการมีการใช้ข้อมูลจากการทำวิจัยในคนหรือสัตว์ ผู้ขอต้องยื่นหลักฐานแสดงการอนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของสถาบันที่มีการดำเนินการ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)
Ministry of Higher Education Science Research and Innovation

ขอบคุณค่ะ

